

Trygge fællesskaber i historie

Tema:
Vores opfindelser

- Om vores fælles historie
og om at være historieskabt
og historieskabende

Læringsmål

Jeg kan give eksempler på, hvordan forskellige opfindelser har ændret menneskets eksistens og levevilkår.

Fælles mål

Kronologi og sammenhæng (efter 6. klasse)

- Eleven kan sammenligne væsentlige træk ved historiske perioder.

Kronologi, brud og kontinuitet (fase 2)

- Eleven kan identificere brud og kontinuitet i historien.
- Eleven har viden om væsentlige træk ved historiske perioder.

3-4 lektioner.

Baggrund

Historien er med til at binde os sammen som mennesker. Fortid, nutid og fremtid hænger sammen – blandt andet gennem de opfindelser, der gennem tiden har fået og får stor betydning for livet på jorden. Selvom den historie, eleverne lærer om, foregik for mange, mange år siden, hænger den stadig sammen med deres historie i dag. Deres liv havde set helt anderledes ud, hvis ikke deres forfædre havde opfundet hjulet, demokrati, penge, krudt, penicillin, plastik osv. Selv om det som regel er ganske få mennesker, der står bag en stor opfindelse, har det betydning for historien, hvordan opfindelsen bliver brugt af os alle (fx internettet og YouTube).

Sådan gør du:

Introduktion

Start med at introducere klassen for, at I skal have et forløb om opfindelser, der har haft stor betydning for mennesker gennem tiden. Gør det klart, hvorfor eleverne skal lære det. (Se Baggrund)

Fortæl, at de i par skal finde information om forskellige opfindelser, som de selv vælger. Herefter skal de forberede en planche og en lille præsentation, som de skal fremlægge for resten af klassen. I slutter forløbet med at udstille plancherne et sted på skolen.

Opstartsøvelse – Brainstorm

Lav en fælles brainstorm om, hvilke opfindelser der har haft stor betydning for verden – og hvorfor. Skriv alle input på tavlen. Du kan finde inspiration på www.jyllands-posten.dk/nyviden/ECE8073248/50-geniale-og-banebrydende-opfindelser/.

Når der er opfindelser nok på tavlen, skal eleverne arbejde videre i makkerpar. De skal starte med at vælge den opfindelse, de gerne vil arbejde med.

OBS

Overvej, hvilken elevsammensætning der vil skabe størst engagement og størst tryghed. Det vil være forskelligt om det giver mest mening at inddele efter fagligt niveau, så eleverne kan spejle sig i hinanden, eller så de kan hjælpe hinanden - eller om de skal være sammen med nogle, der socialt kan inspirere og give tryghed i samarbejdet.

Aktivitet 1 – Information om opfindelserne

Fortæl, at makkerparrene nu skal finde information om den opfindelse, de har valgt. De kan gå på biblioteket og/eller søge information på internettet. Spørgsmålene på opgavearket kan hjælpe dem med at strukturere deres informationssøgning.

Aftal en sluttid med klassen, hvor de skal have udfyldt opgavearket.

OBS

- Vær opmærksom på at vise eleverne, at du er parat til at hjælpe og guide dem. Det skaber tryghed for den enkelte elev, makkerparrene og klassen som helhed.
- Sørg for, at du kender til de forskellige elevers læseniveau og eventuelle behov for støtteværktøjer, så du kan støtte dem i at løse opgaven.

Aktivitet 2 – Præsentation

Eleverne skal nu forberede en præsentation af deres opfindelse for de andre i klassen. Præsentationen må vare ca. to minutter. Hvert makkerpar skal derfor beslutte, hvad der er vigtigst at fortælle om opfindelsen.

Som forberedelse af præsentationen skal makkerparrene desuden lave en planche om deres opfindelse på A3-karton. De skal printe eller kopiere billeder, som viser opfindelsen, og eventuelt hvordan den bliver brugt. Eleverne skal dekorere planchen med billederne og skriv de vigtigste informationer. Husk en overskrift.

Før eleverne skal præsentere deres opfindelser, fortæller du klassen, hvordan det kommer til at foregå: Makkerparrene skal fremlægge efter tur. Det er vigtigt, at resten af klassen lytter uden at afbryde. Når præsentationen er færdig, kan klassen stille spørgsmål. Tal med eleverne om, hvordan man er en god lytter, og hvordan man respekterer sine klassekammerater, når de fremlægger.

OBS

Overvej, om det for nogle elever kan være svært at stå foran hele klassen og præsentere. Hvordan skaber du et trygt fortællerum for dem? Lav eventuelt en særskilt aftale med disse elever, så de ikke føler sig udstillede. Det kan være, at de kan fremlægge for dig, enkelte kammerater eller de kan indtale fremlæggelsen hjemmefra på en telefon og afspille den i klassen.

Aktivitet 3 – Gode og dårlige opfindelser

Lav en opsamling for klassen, når alle har præsenteret deres opfindelser. Fortæl klassen, at store opfindelser har betydning for os alle sammen. Opfindelser kan både være udviklet med gode og dårlige intentioner, og de kan blive brugt til både gode og mindre gode formål.

Du skal nu dele tavlen i to rum. Det ene rum skal indeholde ”gode” opfindelser, det andet rum de mindre gode fx våben og kemikalier. Få klassen til at svare, hvilken kategori deres opfindelser hører til i. Skriv opfindelserne på tavlen. I må gerne tilføje flere opfindelser, fx opfindelserne fra jeres indledende brainstorm.

Fortæl nu klassen, at det langt fra er alle, der har lige adgang til opfindelserne. Det gælder fx medicin, biler, internet og mobiltelefoner. I skal nu sætte streg under alle de opfindelser, som det ikke er alle, der har lige mulighed for at bruge eller udnytte.

Afslutning - Udstilling

Find et passende sted på skolen, hvor I kan udstille klassens plancher. På den måde får flere elever glæde af den samlede viden om opfindelser, og det motiverer eleverne til at gøre sig umage.

Saml udstillingen i fællesskab.

OBS

Overvej, om der er elever, som har gavn af at få en særlig opgave for at kunne få en succesoplevelse med dette forløb. Det kan være dem, der hjælper med at samle udstillingen, sætter udstillingen op, producerer overskrift til udstillingen osv.

Materialer:

- Opgaveark
- Computer til søgning + evt. bøger
- A3-karton
- Tusser/blyanter
- Lim
- Printer/kopimaskine

Sådan lever undervisningen op til de fire pejlemærker for trygge fællesskaber i undervisningen

Et fælles "vi" for klassen

Det fællesskabende arbejde består i, at eleverne bliver klar over, at vi er sammen om at skabe historien - også i dag. Det gør eleverne bevidste om, at de er en del af et fællesskab, som har historiske rødder og historisk betydning.

Klassen kan i fællesskab opdage og blive overrasket over, hvordan store opfindelser er blevet til, og hvad de betyder for vores liv i dag.

Undervisningen bidrager derudover til at skabe et fælles vi, når du samler klassens plancher til en fælles udstilling for andre på skolen.

At kunne bidrage og lykkes

Undervisningens variation gør det muligt for flere elever at bidrage med deres kompetencer. Når det bliver sat sammen med, at eleverne arbejder sammen i velovervejede makkerpar, giver det eleverne gode muligheder for at lykkes i undervisningen.

Det giver derudover eleverne mulighed for at indtage en ekspertrolle, når de i makkerparrene opbygger specialviden om den opfindelse, de har valgt.

Relevant, aktuel og meningsfuld for eleverne

Viden om verdens store opfindelser er relevant i forhold til at forholde sig til sit eget liv. Det giver mening at blive klogere på de opfindelser, man benytter i sin dagligdag, og hvad de betyder for ens muligheder i fremtiden. Det er også oplagt at inspirere eleverne ved at tale om, hvilke oplevelser der påvirker dem i deres dagligdag.

Eleverne kan vælge at fordybe sig i en opfindelse. Valgfriheden i opgaven kan få eleverne til at føle det meningsfuldt, da de kan vælge efter interesse.

Et mangfoldigt billede af samfundet

Temaet om de betydningsfulde opfindelser giver klassen et indblik i, hvordan forskellige tider har skabt nye muligheder for mennesker gennem opfindelser. Det viser, at selvom opfindelser bliver til i en bestemt tid og sammenhæng, så kan de have betydning på tværs af landegrænser og årtier.